

Wychodzi w każdą Srodę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Swiat, 40.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni
Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przed-
mieście, 415.

O P Ł A T A:

Merkury:	rocz.	pótr.	kwart.
w Warszawie	rub. 4	2	1
z przesyłką pocztą	„ 4,50	2,25	1,12 1/2

Ekonomista i Merkury.	rocz.	pótr.	kwart.
w Warszawie	8	4	2
z przesyłką pocztą	9	4,50	2,25

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce
po kop. 5, albo 1/2 kop. za 5 liter.

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Sytuacja polityczna staje się widocznie coraz bardziej pokojową i słusznie ją podobno ocenił lord Clarendon, gdy w Wadfort oświadczył, że widoki pokojowe od 1866 r. nie były nigdy tak uzasadnione jak właśnie teraz. Nie masz na widnokręgu politycznym żadnej kwestji, mogącej być powodem do poróżnienia mocarstw między sobą. Zdaje się wprawdzie, że sprawa przyłączenia Badenu do związku północnego jeszcze w r. b. poruszona zostanie, ale o ile wnosić można z postawy mocarstw w tych czasach względem siebie przyjętej, nie nastęrczy ona trudności. Naprzód jest do przewidzenia, że gabinet berliński postąpi bardzo oględnie, ażeby z żadnej strony nie wywołać starcia, wszystko bowiem co wiemy o dzisiejszej polityce pruskiej, jednoznacznie wskazuje, że Prusy z programu swojego wykreśliły porywcze działanie.

Następnie zbliżenie austro-pruskie powiększa widoki pokojowe. Jest ono faktem ze wszech stron przyznanem i usywa nateraz powody do niepokoju, jakie nastęrczał często antagonizm jaskrawo występujący między Austrią a Prusami. Nie wchodząc w to czy dzisiejszej przyjaźni tych dwóch mocarstw rokować można długą przyszłość lub nie, przyznać należy, że polityka hr. Beust'a, zgadzając się na zbliżenie do Prus, uczyniła zwrot dosyć silny. Jakkolwiek jednak z pozorów zdawać się może, że pomimo zastrzeżeń organów austriackich zbliżenie do Prus oziębi stosunki Austrii z Francją, daleko jest prawdopodobniejszem iż hr. Beust względem Prus działa w porozumieniu z gabinetem tuilerijskim, i że zbliżenie Prus do Austrii leży w widokach polityki tego ostatniego. Przypuszczenie takie więc odpowiada dotychczasowej polityce austriackiej. Hr. Beust nie dawno dopiero w delegacjach rozwodził się nad wartością porozumienia z Francją. Z tém wszystkiem nie zupełnie są jasne tajne sprężyny, które nakłoniły gabinet wiedeński do zbliżenia się do

Prus, i jak skądinąd utrzymują nie małą pod tym względem odegrać mogła rolę niepewność stosunków we Francji. Początki bowiem zwrotu datują od ostatniej choroby cesarza Napoleona. Do tej chwili wszakże w działaniach gabinetu austriackiego widać jeszcze wiele względów dla Francji. Według pism półurzędowych wiedeńskich i węgierskich program dzisiejszy hr. Beust'a zasadzać się ma na zawiązaniu przyjaźielskich na wszystkie strony stosunków przy zastrzeżeniu sobie całej swobody działania. Czy zaś takim jest w istocie, niepodobna odgadnąć, ale co zdaje się pewne, to to, że ów program dla tego ogłoszonym został, ażeby zapobiedz pogłoskom o przywrócić się mającém świętém przymierzu, pogłoskom bardzo rozpowszechnionym, jakkolwiek nie wątpliwie bezzasadnym. Aż tak daleko w żadnym razie zwrot polityki austriackiej sięgać nie może.

Równocześnie ze zbliżeniem austro-pruskiem, ukazały się na nowo w Berlinie pogłoski o zachwianiu stanowiska hr. Bismarka. Pogłoski te o tyle się potwierdziły, że półurzędowa berlińska „Prov. Cor.” przyznała, iż kanclerz niemiecki nawet na posiedzenie sejmu pruskiego nie zjedzie do Berlina. „Patrie” zaś dowiaduje się, że zamierza na zimę udać się do Mentone we Włoszech.

Zupełne usunięcie się hr. Bismarka od interesów bardzo niż wszystko inne dowodziłoby, że w stosunkach Prus do Austrii nastąpiła radykalna zmiana, mogąca oddziaływać przeważnie na inne ościenne także mocarstwa.

Nie korzystne usposobienie dla interesów przeważające na giełdach europejskich w zeszłym tygodniu, utrzymało się także w bieżącym. Powodem tego, jakieśmy już w ostatniem nadmienili sprawozdaniu, bynajmniej nie są względy polityczne, lecz brak gotówki, zbyt nie ostrożne zapuszczanie się w niepewne spekulacje, a nareszcie końcomiesięczne regulacje.

Z kolei zapisanych do wniesienia toastów, przemawiał p. Char-det, członek stowarzyszenia malarzy. Złożywszy podziękowanie komisji rządzącej bankiet, za podniesioną myśl biesiady ludzi pracy i znoju oświadczył: że chwila zupełnego zniesienia monopolów zbliża się szybko, a z nią wyzyskiwanie człowieka przez człowieka, a co najbardziej oburzające i dotkliwie, wyzyskiwanie kobiety przez mężczyznę.

Następnie p. Fontaine prezes stowarzyszenia wzajemnego kredytu p. n. „Confiance” w kilku słowach przypomniał, że stowarzyszenia spółdzielawcze podnosząc dobrobyt swoich członków, kładą na rodziców pewne naturalne obowiązki, a z tych najglówniejsze wychowanie dzieci i miłość ogniska domowego, bo przez rodziny wzorowe, powstają wzorowe narody. Po nim przemawiali p. Tanguy o potrzebie urządzenia biura informacyjnego dla ułatwień w urzędzeniu rachunkowości w różnych formach stowarzyszeń zakładania ich etc. p. Leclers mówił o niedogodnościach wszelkich loterji i o ich szkodliwości. P. Gillant przytacza że stowarzyszenia spożywcze w Szwajcarii dają swoim członkom, po 20% diwidendy. O innych korzyściach, z podobnych instytucij przemawiali pp. Cadaze, Bernet, Trellet i t. d. Biesiadujący rozjechali się dopiero o 11 wieczór w różne strony miasta omnibusami ugodzonymi po 60 cent. od osoby. (Liberté).

BANKI ROLNICZE POWIATOWE czyli ZALICZKOWE STOWARZYSZENIA.

Pod powyższym tytułem wyszła w r. b. we Lwowie broszura p. Tadeusza Romanowicza (147 str.), w której autor, w oddziel-

nych ustępach: *Kredyt, podstawy stowarzyszeń zaliczkowych, stanowisko prawne, zarząd stowarzyszenia, fundusz zaliczkowy, podział zysków i strat, fundusz rezerwowy, rozwiązanie i likwidacja*, daje poznać czytelnikowi cały mechanizm zaliczkowych stowarzyszeń na zasadach Schultze-Delitzsch. Autor mniema, że kasy zaliczkowe powiatowe mogą połączyć w sobie oprócz kredytu, komisji w sprzedaży produkcji rolniczej i przez takowy układ stać się pośrednikiem między sprzedającymi a kupującymi. Nie podzielimy pod tym względem widoków p. Romanowicza. Kasy zaliczkowe oparte na wzajemnym kredycie, mają przeznaczenie wytwarzać kapitały osobiste i kredyt zbiorowy. Narzucać im zajmowanie się innymi czynnościami jest to utrudniać ich rozwijanie się, i tak już dość skomplikowane; ani w niemieckich, ani w francuskich instytucjach podobnych, nie widzimy powyższego zastosowania, bo obok stowarzyszeń zaliczkowych mogą stać niezależnie od nich stowarzyszenia wytwórcze, t. j. produkcyjne albo wspólnej sprzedaży—a wszystkie oparte na jednej i tejże idei wzajemnej pomocy.

Praca p. Romanowicza wyszła na czasie, traktuje przedmiot wyczerpująco praktycznie, ze znajomością materji i jest najlepszą jaką dotąd o tak specjalnym zadaniu czytaliśmy w języku polskim. W konkluzji dziełka umieszczonym został wzór ustawy stowarzyszeń zaliczkowych i regulamin, przełożony jak nam się zdaje z dzieł niemieckich (Vorschuss und Creditvereine als volksbanken. Leipzig 1867). Zalecamy to dziełko wszystkim życzącym się gruntownie obeznać z tak żywotną dla nas kwestją, szczególnie dla miast.

J. Stat...

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,

za m. listopad 1868.

(w rublach).

	Średnie ceny w miastach gubernij									W ogóle oprócz Warszawy	W Warszawie	
	Warszawskiej	Kali-skiej	Petro-kowskiej	Radom-skiej	Kiele-ckiej	Lubel-skiej	Siedle-ckiej	Pło-ckiej	Żom-żyńskiej			Suwałk-skiej
Robotnik { pieszy	0,41 ^{1/2}	0,39 ^{3/4}	0,42	0,36 ^{1/2}	0,47	0,37 ^{1/2}	0,41	0,38 ^{1/2}	0,34 ^{1/2}	0,30	0,388	0,47 ^{1/2}
1-konny	1,28 ^{1/11}	1,19 ^{1/4}	1,18	1,15 ^{1/2}	0,75	0,78 ^{1/2}	0,96 ^{1/2}	1,28 ^{3/4}	1,09	0,97 ^{1/2}	1,067	2,06 ^{1/2}
2-konny	2,12 ^{1/12}	2,12 ^{1/2}	2,06	1,67 ^{1/2}	1,45	1,41	1,60	2,18 ^{1/2}	1,71 ^{2/3}	1,70	1,804	3,46 ^{1/2}
Koń mierny	68,33 ^{1/3}	60,00	69,00	53,75	52,75	35,50	45,00	58,94	41,51 ^{1/3}	32,50	51,679	45,00
Wół	35,50	34,08	37,27 ^{1/2}	37,58	36,50	33,22 ^{1/2}	37,00	36,51	36,19 ^{1/2}	26,25	35,061	52,92
Owca zwyczaj. lub skop.	3,46	3,02 ^{1/3}	3,27 ^{1/2}	2,57 ^{1/2}	3,12 ^{1/2}	2,12 ^{1/2}	3,25	3,06 ^{1/2}	2,88 ^{1/2}	2,40	2,918	3,36
Węprz.	29,00	28,00	28,75	32,50	32,66	45,93 ^{1/2}	32,50	34,01 ^{1/2}	30,43 ^{1/2}	25,00	31,8795	21,64
Zboże { Pszenica	10,26 ^{1/12}	9,32 ^{1/4}	10,46	9,34	9,72	9,45	11,37 ^{1/2}	9,83 ^{1/2}	11,79 ^{1/2}	13,62 ^{1/2}	10,519	11,00
Żyto	7,59 ^{1/11}	6,97 ^{1/2}	7,63	6,75	7,08	7,19	8,59	6,96 ^{1/2}	8,93 ^{2/3}	10,37 ^{1/2}	7,648	8,74
Jęczmień	6,60 ^{5/6}	6,82 ^{1/2}	7,25 ^{1/2}	5,85	6,21	6,16	7,35	6,01 ^{1/2}	7,13 ^{1/3}	9,05	6,846	7,36
Owies	4,62	5,15 ^{1/2}	4,26 ^{3/4}	3,39	3,41	3,91	4,60	3,88 ^{1/2}	4,37 ^{1/2}	4,86 ^{1/4}	4,247	5,17 ^{1/2}
Kartofle	1,58 ^{8/11}	1,30 ^{1/4}	1,49 ^{3/4}	1,30 ^{1/2}	1,36	2,12	2,72 ^{1/2}	1,51 ^{1/2}	1,95 ^{1/3}	3,06	1,834	2,29 ^{1/2}
Mąka { pszenna celna	12,43 ^{2/3}	12,73 ^{3/4}	12,89 ^{1/2}	12,75	11,17 ^{1/2}	10,50	12,60	10,59	14,02	15,90	12,56	pud 2,50
zwyczajna	10,35 ^{3/4}	10,57	9,50 ^{3/4}	8,18	8,54	8,08 ^{1/3}	9,92 ^{1/2}	8,89	11,79	14,90	10,074	1,81
żytnia pyłowa	9,31 ^{1/2}	7,54 ^{3/4}	8,43 ^{1/2}	7,92 ^{1/3}	7,46 ^{1/2}	7,57 ^{1/2}	9,45	7,80 ^{1/2}	10,01 ^{1/2}	14,23 ^{1/2}	8,976	1,34 ^{1/2}
razowa	8,16 ^{1/3}	7,15 ^{1/2}	7,09 ^{1/2}	6,12 ^{1/2}	6,53	7,23 ^{1/2}	8,75	6,83 ^{1/2}	9,13 ^{1/2}	10,76 ^{1/2}	7,779	8,06
Chleb { pyłowy	0,03 ^{1/24}	0,02 ^{1/4}	0,03	0,02 ^{3/4}	0,03 ^{1/4}	0,02 ^{1/2}	0,05 ^{1/2}	0,03	0,03 ^{2/3}	0,03 ^{3/4}	0,03	0,03 ^{1/2}
razowy	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02 ^{1/4}	0,01 ^{1/2}	0,02 ^{1/3}	0,02	0,02 ^{1/3}	0,02 ^{1/2}	0,021	0,02 ^{1/4}
Mięso wołowe	0,07 ^{1/21}	0,06 ^{1/2}	0,07	0,06	0,06 ^{3/4}	0,05 ^{1/2}	0,07 ^{1/3}	0,06 ^{1/2}	0,06 ^{2/3}	0,05	0,064	0,11
Masło solone	0,24 ^{4/5}	0,24 ^{3/4}	0,27 ^{1/2}	0,27 ^{1/2}	0,22	0,25 ^{1/2}	0,25 ^{1/2}	0,24 ^{1/2}	0,27 ^{2/3}	0,28 ^{3/4}	0,258	0,26 ^{3/4}
Łój	5,93 ^{1/3}	5,40	8,41 ^{1/3}	5,00	5,53	5,65	4,82 ^{1/2}	5,15	6,74	7,41 ^{1/2}	6,006	7,60
Wetna celna	20,25	27,00	24,00	19,33	16,50	26,00	20,00	21,50	17,50	21,454	30,00	30,00
Wódka 78°	4,43 ^{3/11}	4,18 ^{1/2}	4,07 ^{1/2}	4,17 ^{1/2}	4,19	4,48 ^{1/2}	4,07 ^{1/2}	4,55 ^{1/2}	4,73 ^{2/3}	4,85	4,378	3,60
Drzewo opałowe { twarde. sąż. kub.	7,41 ^{4/11}	9,06 ^{1/3}	7,36 ^{1/2}	3,99	3,39	4,75	5,42 ^{1/2}	7,05 ^{1/2}	5,64	7,00	6,109	11,56
miękkie	6,35 ^{1/11}	6,10	6,58	2,92 ^{1/2}	3,13	3,80	4,82 ^{1/2}	5,90 ^{1/4}	4,43 ^{1/3}	5,50	4,955	9,66
Siano	0,34 ^{1/24}	0,39 ^{1/2}	0,37	0,30	0,32	0,31 ^{1/2}	0,34 ^{1/2}	0,38	0,33 ^{1/2}	0,34 ^{1/2}	0,344	0,44
Słoma	0,24 ^{3/11}	0,27	0,36	0,20	0,25	0,19	0,25	0,21	0,24 ^{1/2}	0,24	0,245	0,29 ^{3/4}

STAN OPERACJI BANKU POLSKIEGO.

	w d. 25 wrześ.	w ciągu tygodnia			w d. 2 paźdz.
		przybyło		ubyło	
		r	u	b	
1. Skup. Portfel { wexli kraj. { w Warsz. 2.296.761,55 w Łodzi 651.688,76 w Włocł. 676.549,48 ^{1/2} zagranicznych 230.230,40 ^{1/2}		384762, .	181357, 41	2.500.166, 14	
	2. Zaliczenia na papiery publiczne 545.252, .	32468, .	14692, .	651.688, 76	
	3. Pożyczki na zastaw { towarów (a) wełny. 190.940, . (b) in. tow. 133.161, 89 kosztowności 688.226, 94 ^{1/2}	1094, 60 346, 97 1294, 19	7424, 60 3516, 97 19948, 07	676.549, 48 ^{1/2} 44.901, 73 ^{1/2} 184.610, . 129.991, 89 669.573, 06 ^{1/2}	
4. Otwarte kredyty 4.086.943, 99	937511, 69	606850, 14	4.417.605, 54		
5. Kasa { Monety srebrne 2.586.272, 12 ^{3/4} złote 43.654, 35 ^{1/2} Bilety Banku Polskiego 552.500, . „ Kred. Cesarstwa 2.133.377, .		2421, 51	2.583.850, 61 ^{3/4}		
		83230, .	43.654, 35 ^{1/2}		
		372359, .	469.270, . 1.761.018, .		
Łącznie (5)	5.315.803, 48 ^{1/4}	458010, 51	4.857.792, 97		

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 27 września—2 października 1869 r.

Sto- pa 0/0	RÓWNIĄ (pari)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU						Stosu- nek do równi na 100		
		Poniedz. 27 wrześ.	Wtorek 28	Środa 29	Czwar. 30	Piątek 1 paźdz.	Sobota 2			
		R	u	b	l	e				
1. Papiery publiczne.										
a) Rządowe.										
Polskie.	Oblig. Skarb. (r. 100. 150. 500).	4	100	.	.	.	85	85		
	Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	.	.	113	150 ^{3/5}		
	Cert. ban. na obl. cz. A (z. 300) z k.	5	45	.	.	.	56,50	125 ^{1/2}		
	„ „ „ B (z. 200)	0	30	.	.	.	28	93 ^{1/3}		
	Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	.	.	.	37	123 ^{1/4}		
	Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000) kupon	4	100	73,54	74,53	74,19	74,68	74,67	74,66	74 ^{3/5}
Ruskie.	5-ta pożyczka (500)	5	100	
	Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	153,50	154	153	153	.	.	153
	„ „ z 1866 r.	5	100	.	152	.	150	.	.	150
	Metaliki (300) { lutowe	4	100	102	102	102	102	102	.	102
	{ sierpniowe	4	100	100,50	100,50	100,50	100,50	100,67	.	100 ^{7/10}
Bilety banku Pańs. (100 i wyżej)	5	100	*87,75	*87 ^{3/4}	
b) Towarzystw i Spółek.										
Polskie.	Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000)	4	100	89,29	89,45	89,60	90,10	.	.	90 ^{1/10}
	„ „ „ ser. 2	4	100	89,29	89,45	89,26	89,60	89,66	89,65	89 ^{3/5}
	Oblig. Tow. Kred. Ziemi.	5,475	100	.	100,25	100,25	100,17	100,17	.	100 ^{1/6}
	Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	11w.	60	.	.	.	*71	.	.	*118 ^{3/10}
	„ „ W-B. (100. 150)	4	100	70,50	70,50	.	71	.	.	71
	Obligacje „ Teresp. (100)	5	100
Ruskie.	Akcje „ Łódzk. (100)	5	100
Ruskie listy zastawne	5	.	.	.	101	101	101	.	.	101
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	*148	.	.	118 ^{2/3}
Obligacje „ „	4 ^{1/2}	100
2. Wexle.										
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	117,90	117,75	117,75	117,60	117,67 ^{1/2}	117,52 ^{1/2}	126 ^{1/2}	
Gdańsk (100) „	.	92,857	.	.	117,90	.	.	117,45	126 ^{2/5}	
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	178,20	126 ^{1/2}	
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	8,08	128 ^{1/10}	
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	96,45	97,80	.	128 ^{1/5}	
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	105 ^{3/10}	
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	.	.	99,33	99,33	99,33	99 ^{1/2}	
3. Monety.										
Półimperjal	5,15	6,58	.	127 ^{7/10}	
Napoleonador	5	
Dukat holenderski	3	3,75	.	125	
Rubel srebrny	1	
Talar pruski	0,92.857	
Gulden austriacki (papierowy)	0,61.905	

Warszawa.—Londyn.—Paryż.—Wiedeń.—Berlin.—Frankfurt.—Amsterd.—Hamburg

STOPA SKUPU: { bankowa: 6^{0/0} 3 2^{1/2} 4 4 2^{1/2} 2^{1/2}
 { giełdowa: — 2^{1/2} 1^{1/2} 4 2^{1/2} (3) 1^{3/4} (2) 2^{1/2} 1^{3/4}

Wiadomości bieżące.

— Droga żelazna ze Lwowa do Czerniowic, mająca dochodzić do Jass w Mołdawji, w r. p. doprowadzoną będzie do tego ostatniego punktu. Rząd rumuński wszelkich dokłada starań, ażeby jak najprędzej główne punkta kraju połączone były drogami żelaznymi. Budowę tychże powierzył przedsiębiorcy pruskiemu p. Strousberg, który budowę uskutecznia siłami po większej części pruskiemi.

— Stowarzyszenie spożywcze w m. guber. Woroneżu. Ustawa zatwierdzona d. 1/13 sierpnia r. b.; udziały po r. 6 (Goniec Urzęd. N. 185).

— Podobne Stowarzyszenie dla m. gub. Czernichowa. Udziały po r. 25. Towary na sprzedaż i w komis. Pośrednictwo w nabywaniu większych partij artykułów żywności. Władze stowarzyszenia, ogólne zebranie, rada nadzorcza z 12 członków, zarząd, atrybucja każdej z nich ściśle określona. Członkowie zarządu płatni: kasjer, kontroler i członek do zakupów.

Oprócz procentów od udziałów ustawa przyznaje diwidendę w stosunku poczynionych zakupów etc. Stowarzyszenie uważa się za zorganizowane nie pierwiej, aż po złożeniu kapitału obrotowego r. 3000.

— Zasiwy w Anglii. Angielski centralny zarząd handlu ogłosił: że w r. b. zasiano 3.695000 akrów ziemi pszenicą i 2.256177 akrów jęczmieniem, 2.785054 owsem, 586031 kartofflami. Więcej jak w r. z. pszenicy o 1^{0/0}, jęczmienia 4^{0/0}, owsa 1^{0/0}, i kartoffli 8^{0/0}. W stosunku do rozszerzania zasiewów zmniejszył się chów bydła rogatego w Anglii: 5.316588, t. j. mniej o 2^{0/0} jak w roku zeszłym. Owiec 29 580954, mniej o 3^{0/0}, trzody chlewniej 1.931837, to jest o 16^{0/0} jak w r. 1868. (Akr angielski równa się naszej jednej morderze grantu).